

	ЕКОНОМІЧНА ІСТОРІЯ
	<p>Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський) Освітньо-професійна програма: <u>292 Міжнародні економічні відносини</u> Курс навчання: 1, семестр 1 Кількість кредитів: 3 (90 годин) Мова викладання: українська Дні, час, місце: Французький б-р, 24/26, за розкладом Консультації: Французький б-р, 24/26, щотижнево за розкладом</p>

СИЛАБУС

Викладач:	кандидат економічних наук, доцент Пічугіна Юлія Валеріївна
Кафедра:	Світового господарства і міжнародних економічних відносин
Контактна інформація:	j.pichugina@onu.edu.ua

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами здійснюється через вказаний E-mail, зустрічі на консультаціях (очні та он-лайн), ZOOM за посиланням:
<https://us05web.zoom.us/j/7421912986?pwd=TkEzdVNBdVpVV3ZJMnZyb1NxMGFqZz09>

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Дана навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в області міжнародних економічних відносин. *Метою* дисципліни є формування системи знань з порівняльного історико-економічного аналізу моделей розвитку світового господарства. Основними *завданнями* є: формування цілісного бачення історії економіки; опанування студентами навичками аналізу історико-економічної інформації; поглиблення та обґрунтування знань з економічної теорії та перевірка істинності економічних теорій; формування у студентів принципів економічного мислення, надання йому реалізму, історизму та масштабності.

ОПИС КУРСУ

Курс буде викладений у формі лекцій (20 год.) та практичних занять (16 год.), організації самостійної роботи студентів (54 год.).

Зміст навчальної дисципліни

Тема	Результати навчання	Завдання
Тема 1. Предмет і метод економічної історії.	Знати і розуміти: мету, завдання та функції дисципліни; взаємозв'язок з іншими дисциплінами; методологію дослідження курсу; універсальні та спеціальні методи, що застосовуються для пізнання предмету економічної історії; основні підходи та критерії до періодизації економічної історії: трифазну схему економічного розвитку людства, технократичні теорії, теорії “індустріального суспільства”, теорії “стадій суспільного розвитку”, концепцію “постіндустріального” (інформаційного) суспільства, теорію “держави загального благоденства”.	Питання, практичні задачі, ситуаційні вправи та проблемні ситуації

Тема 2. Господарські форми економіки первісного суспільства та країн Давнього Сходу.	Знати і розуміти: основні риси господарства первісного суспільства; загальну характеристику первісного господарства та основні етапи його розвитку; розвиток найперших цивілізацій: Давній Єгипет, Межиріччя (Шумер, Ур, Вавилонське царство), Давня Індія, Китай; господарство українських земель; основні причини занепаду первісної господарської системи; причини зародження рабовласництва.	Питання, практичні задачі, ситуаційні вправи та проблемні ситуації
Тема 3. Формування та занепад античних держав.	Знати і розуміти: рабовласництво як господарська форма періоду формування світових цивілізацій; фази еволюції та варіації розвитку рабовласництва (східне та античне рабство); галузеву структуру економіки, основні форми організації виробництва у сільському господарстві та ремісництві, економічні функції держави; господарсько-технічні досягнення античних держав; основні чинники розвитку і занепаду Давнього Риму; господарство скіфів та античних міст українського Причорномор'я; економічний розвиток східнослов'янських племен.	Питання, практичні задачі, ситуаційні вправи та проблемні ситуації
Тема 4. Господарство суспільств Європейської цивілізації в період середньовіччя.	Знати і розуміти: становлення та розвиток феодалної системи господарювання; періодизацію та основні риси феодалного господарства; форми феодалного землеволодіння (алод, бенефіцій, феоде); особливості землеволодіння в Київській державі; розвиток середньовічних міст та їх роль у становленні ринку; економічні наслідки Великих географічних відкриттів; створення колоніальної системи; етапи становлення світового ринку, зміни в напрямках торгівельних зв'язків.	Питання, практичні задачі, ситуаційні вправи та проблемні ситуації
Тема 5. Мануфактурний період світової економіки.	Знати і розуміти: первісне накопичення капіталу, його джерела, методи та особливості у провідних країнах світу; основні чинники становлення мануфактурного виробництва та його типи; галузеву та територіальну структуру економіки провідних країн; буржуазні революції в Європі, їх економічні та фінансові програми: Нідерланди, Англія, Франція; форми організації торгівлі; становлення буржуазних відносин в аграрному секторі; "Прусський" та "американський" шляхи розвитку капіталізму в сільському господарстві; аграрні відносини в козацько-гетьманську добу в Україні; етапи формування українського національного ринку; розвиток господарства Запорозької Січі.	Питання, практичні задачі, ситуаційні вправи та проблемні ситуації

Тема 6. Промисловий переворот у провідних країнах світу.	Знати і розуміти: передумови промислової революції та її роль у розвитку продуктивних сил; промисловий переворот в Англії як батьківщини промислового перевороту, його джерела, напрямки та соціально-економічні наслідки; особливості промислового перевороту у Франції, Німеччині, США, Східної та Західної України; міжнародний поділ праці; протекціонізм та система реальних податків; зростання еміграційних процесів з країн Західної Європи та їх причини.	Питання, практичні задачі, ситуаційні вправи та проблемні ситуації
Тема 7. Ринкове господарство країн у період монополістичної конкуренції.	Знати і розуміти: господарство провідних країн світу в другій половині ХІХ – початку ХХ ст.; науково-технічний прогрес та його наслідки; структурні зміни в економіці провідних країн світу; причини економічного піднесення США та Німеччини: особливості промислового розвитку Англії та Франції; становлення індустріального суспільства в Японії; міжнародні економічні відносини розвинених країн; особливості індустріалізації та реформування відносин у сільському господарстві України.	Питання, практичні задачі, ситуаційні вправи та проблемні ситуації
Тема 8. Господарство у період державно-монополістичного розвитку суспільств Європейської цивілізації.	Знати і розуміти: економічні наслідки Першої світової війни для США, Англії, Франції, Німеччини та їх роль у післявоєнному розвитку європейських країн; роль плану Дауеса у стабілізації та відновленні Німеччини; світову економічну кризу 1929 – 1933 рр. ХХ ст.; причини виникнення, особливості протікання та шляхи виходу зі світової економічної кризи у провідних країнах світу; план Маршалла, його сутність та мета; економічні наслідки Другої світової війни; передумови і наслідки прискореного розвитку Німеччини та Японії; особливості післявоєнної відбудови економіки України.	Питання, практичні задачі, ситуаційні вправи та проблемні ситуації
Тема 9. Світове господарство у другій половині ХХ ст. - початку ХХІ ст.	Знати і розуміти: характеристику та специфічні риси економіки розвинених країн; основи економічного зростання США; економічний розвиток Японії; економіку країн Західної Європи; глобалізаційні процеси у світовій економіці та їх наслідки; тенденції до інтегрування та "розбігання" країн; інтеграційні процеси в Західній Європі - створення Європейського Союзу; Україна в період кризи адміністративно-командної системи та шляхи реформування господарства України; причини світової економічної кризи 2008 р. та особливості виходу з неї країн Західної Європи і США; роль та значення окремих країн і регіонів у світовій економіці.	Питання, практичні задачі, ситуаційні вправи та проблемні ситуації

Тема 10. Загальна характеристика економіки країн, що розвиваються.	Знати і розуміти: класифікацію та особливості економіки країн, що розвиваються; нафтоекспортні, нові індустріальні, країни значного потенціалу, сировинні придатки і “бананові республіки”; чинники економічного розвитку країн, що розвиваються; соціально-економічні проблеми країн, що розвиваються розвиток нових індустріальних країн та країн - експортерів нафти; економіку країн Південно-Західної, Південної та Південно-Східної Азії; економіку слаборозвинених країн Африки; інтеграційні об'єднання в країнах, що розвиваються.	Питання, практичні задачі, ситуаційні вправи та проблемні ситуації
--	---	--

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Економіка зарубіжних країн: конспект лекцій: навчальний посібник / С. В. Нараєвський, К.Ю. Редько: КПІ ім. Ігоря Сікорського Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 104 с.
2. Економіка зарубіжних країн: підручник / Голіков А., Черномаз П., Дейнека Д. та інш. К. : ЦНЛ, 2019. 400 с.
3. Яковчук В. П. Історія економіки та економічної думки: навч. посіб. К.: «Центр учбової літератури», 2015. 476 с.
4. Найл Кіштайні. Коротка історія економіки / переклад Калинюк А. К.: Наш Формат, 2022. 256 с.
5. Ковальчук В.М. Світова економіка: її історія та дослідники. 2-ге видання.(Зб. ф.) К.: ЦУЛ, 2019. 632 с.
6. Економіка зарубіжних країн: підручник / С. В. Войтко, О. А. Гавриш, О. М. Згуровський, С. В. Нараєвський. К. : КПІ ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2017. 400 с.
7. Історія економіки та економічної думки: конспект лекцій/ Укладачі: Пікулик О.І., Зеленко В.А. Шпарик Х.В. Львів, 2018. 121 с.
8. Кравчук, Ю.Б. Економічна історія : навч. посіб. Харків : ХНУВС, 2014. 223 с.
9. Михайлуца М., Погромський В., Савельєва І. Україна в історії міжнародних економічних відносин (XX – початок XXI ст.): навч. посіб. Херсон: Грінь Д. С., 2016. 358 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль проводиться під час лекцій та семінарських занять.

Методи поточного контролю:

- усний контроль: індивідуальне / фронтальне опитування, бесіда, захист рефератів, доповідь, оцінювання доповідей;
- письмовий контроль: оцінювання якості виконання самостійної роботи за темами - тестів для самоперевірки, оцінювання розв'язання задач, виконання вправ;
- тестовий контроль: тестування бланкове за змістовними модулями.

Поточний контроль										Сума балів
Змістовий модуль № 1					Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	
10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	100 балів
Разом за змістовним модулем 1: 50 балів					Разом за змістовним модулем 2: 50 балів					

Підсумковий контроль за дисципліною – залік. Якщо за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він може виконати залікове завдання (індивідуальне навчально-дослідне завдання), або пройти усне опитування на знання змісту основних наукових понять і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни

Для студентів, які набрали впродовж семестру сумарно меншу кількість балів, ніж мінімум для заліку (60), допускається виконання додаткового завдання за темами лекційних, семінарських занять чи самостійної (ІНДЗ) роботи або надається можливість пройти усне опитування на знання змісту навчальної дисципліни.

Самостійна робота студентів складається з самостійного вивчення певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення включені до контрольних заходів. Увесь обсяг СР містить завдання які вимагають від студента систематичну самостійну роботу.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів і перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (80 % від можливої максимальної кількості балів). Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).

Списування під час виконання контрольних заходів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування, тощо) навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій за погодженням з деканатом. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>). У випадку відсутності здобувача на лекції або практичному занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача). Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліково-екзаменаційній відомості та заліковій книжці.